

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200388
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8423200388.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého D. R., F.. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. A. XX, Š. E., H. T. G. Š. XX, P., zastúpeného opatrovníkom Mestom P., dieťa rodičov - matky H. R., F.. XX.XX.XXXX, a otca M. R., F.. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom H. A. XX, Š. E., Z. H. T. G. Š. XX, P., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P. na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky a otca proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č.k. 12P/62/2023-19 zo dňa 28.02.2023 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie vo výroku II. a III.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny P. sa podaným návrhom domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd nariadil odovzdanie maloletého D. R., F.. XX.XX.XXXX do zariadenia: Z. W. „„, W. B. XX, P., S. B. M. H. a zároveň uložil rodičom maloletého M. a H. R. povinnosť prispievať na výživu maloletého D. mesačne sumou 30 % sumy životného minima na nezaopatrené dieťa na účet zariadenia, v ktorom bude maloletý umiestnený.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Kežmarok ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„Súd n a r i a ď u j e toto neodkladné opatrenie:

I. N a r i a ď u j e matke H. R., F.. XX.XX.XXXX a otcovi M. R., F.. XX.XX.XXXX, dočasne odovzdať maloletého D.. R., F.. XX.XX.XXXX do starostlivosti zariadenia: Z.. W. „„, W. B. XX, P., S. B. M. H., O.: XX XXX XXX.

II. Matka H. R., F.. XX.XX.XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého D. R., F.. XX.XX.XXXX, sumou vo výške 50 eur, vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia, na účet zariadenia: Z. W. „„, W. B. XX, P., S. B. M. H., O.: XX XXX XXX.

III. Otec M. R., F.. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého D. R., F.. XX.XX.XXXX, sumou vo výške 80 eur, vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia, na účet zariadenia: Z. W. „„, W. B. XX, P., S. B. M. H., O.Č.: XX XXX XXX.

IV. Toto neodkladné opatrenie trvá najdlhšie 6 mesiacov od vykonateľnosti výroku I. tohto rozhodnutia.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“.

3. Rozhodnutie súd právne zdôvodnil ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 2, § 52, § 57, § 58 ods. 1, § 366, § 367 ods. 1 až 5 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 62 ods. 1 a 2, § 81 ods. 1 a 2 Zákona o rodine.

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že po posúdení podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, nakoľko v danom prípade existuje stav vyžadujúci rýchlu a účinnú úpravu prostredníctvom neodkladného opatrenia, tak ako žiada navrhovateľ. Z doposiaľ získaných dôkazných prostriedkov mal osvedčené, že nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné, pretože je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, predovšetkým maloletého D. R., u ktorého boli zistené problémy s užívaním návykových látok, pričom mu zdravotnícke zariadenie diagnostikovalo poruchu psychiky a správania zapríčinenú práve ich požívaním a odporučilo zabezpečiť resocializáciu drogových závislostí pobytovou formou. Súd prvej inštancie preto považoval za potrebné neodkladne zabezpečiť resocializáciu v odbornom špecializovanom zariadení rozhodnutím súdu, pretože v prirodzenom prostredí hrozí maloletému recidíva užívania návykových látok, nakoľko jeho návratom do miesta bydliska dôvodne hrozí, že sa pod vplyvom kamarátov opätovne dopustí užívania návykových látok. V súčasnosti sa maloletý nachádza na H. oddelení M. H., pričom po absolvovaní detoxikačnej liečby, ktorá má trvať 4 týždne, môže byť odovzdaný do starostlivosti resocializačného centra, kde sa bude pokračovať v resocializačnom programe maloletého, čo je zároveň jednoznačne v najlepšom záujme maloletého.

5. Vzhľadom na potrebu zabezpečovania bežnej výživy maloletého súd prvej inštancie považoval za potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov, a preto otca maloletého odo dňa vykonateľnosti neodkladného opatrenia zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletého sumou 80,- eur a matku sumou 50,- eur s poukazom na to, že súd môže neodkladným opatrením uložiť povinnému povinnosť platiť výživné iba v nevyhnutnej miere pri zohľadnení ich možností, ďalších vyživovacích povinností voči maloletým deťom ako aj vzhľadom na to, že súd pri nariaďovaní neodkladného opatrenia nevykonával dokazovanie ohľadom ich celkových majetkových pomerov.

6. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania rodičov maloletého a vyjadrenia účastníkov konania

7. Proti tomuto uzneseniu v časti výroku II. a III. podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie rodičia mal. D.. Namietali, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vec a vec nesprávne právne posúdil. Nesúhlasia s uloženou povinnosťou prispievať na výživu ich mal. syna, nakoľko v tomto prípade sa nejedná o umiestnenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti alebo ústavnej starostlivosti. V konaní bolo rozhodnuté len neodkladným opatrením, preto majú za to, že nemalo byť rozhodované aj vo vzťahu k určeniu výživného. Navrhli uznesenie v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku II. a III. zrušiť.

8. K odvolaniu rodičov maloletého sa vyjadril kolízny opatrovník maloletého. Uviedol, že mal. D. bol do S. B. M. H. umiestnený na základe neodkladného opatrenia a dohody tohto zariadenia so zákonnými zástupcami maloletého. V spomínanom resocializačnom zariadení nie je vykonávaná ústavná starostlivosť. Má za to, že rodičia mal. D. by nemali byť zaviazaní povinnosťou prispievať na výživu maloletého v uvedenom zariadení. Rodičia maloletého na účet zariadenia zasielajú mesačne vreckové v sume 40,- eur.

9. Dňa 27.03.2023 bolo Okresnému súdu Kežmarok doručené vyjadrenie Z. W. „... Vyjadril sa k zdravotnému stavu maloletého a jeho liečbe. Súčasne uviedol, že v resocializačnom centre sa nevykonáva ústavná starostlivosť. Mal. D. má zabezpečené všetky základné potreby. Rodičia mu prispievajú pravidelne zaslaním finančných prostriedkov na vreckové, ktoré využíva na učenie sa finančnej gramotnosti a nákup nadštandardných požiadaviek.

10. Dňa 28.03.2023 bolo Okresnému súdu Kežmarok doručené vyjadrenie mesta P. ako procesného opatrovníka mal. D.. Uviedol, že každý rodičov je povinný bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery si plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona. Poukázal na ust. § 366 CMP, § 62 ods. 1 a § 81 ods. 1 Zákona o rodine. S napadnutým rozhodnutím vo výroku II. a III. súhlasí.

11. K vyjadreniu Mesta P. zaslali repliku rodičia mal. D.. Uviedli, že nesúhlasia s vyjadrením procesného opatrovníka mal. D.. Zdôraznili, že mal. D. bol do resocializačného zariadenia umiestnený z dôvodu výchovného opatrenia, a teda sa nejedná o náhradnú osobnú starostlivosť, pestúnsku starostlivosť alebo ústavnú starostlivosť. Majú za to, že ustálená súdna prax pri takýchto obdobných prípadoch neurčuje povinnosť rodičom prispievať na výživu mal. detí zariadeniu, kde sú tieto deti umiestnené. V celom rozsahu súhlasia s vyjadrením kolízneho opatrovníka mal. D.. V ostatnom zotrvali na svojom vyjadrení a svojich odvolacích návrhoch.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie rodičov maloletého nie je dôvodné.

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP: „Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.“

14. Podľa § 325 ods. 1 CSP: „Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.“

15. Podľa § 366 CMP: „Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.“

16. Podľa § 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine: „Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.“

17. Podľa § 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine: „Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.“

18. Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine: „Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.“

19. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine: „Ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.“

20. Podľa § 81 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine: „Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.“

21. Zo znenia „ak súd rozhodne“, síce jednoznačne nevyplýva, či súd má rozhodnúť o výživnom priamo v niektorom z uvedených rozhodnutí o náhradnej starostlivosti alebo až po nadobudnutí právoplatnosti týchto rozhodnutí. Z uvedených špeciálnych ustanovení („súd pri rozhodovaní o zverení“) však vyplýva, že súd tak urobí priamo v tomto rozhodnutí. Tento záver platí aj pri ústavnej starostlivosti, vyplýva to zo znenia odseku 2, ktoré súd priamo poveruje v rozhodnutí o nariadení ústavnej starostlivosti uložiť rodičom povinnosť, aby výživné poskytovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené, čo

predpokladá aj rozhodnutie o výživnom. Analogicky bude tento záver platiť aj pri ochrannnej výchove, keďže účel ustanovenia je aj v tomto prípade identický.

22. Spoločným znakom uvedených foriem náhradnej starostlivosti o dieťa je, že vyživovacia povinnosť rodičov v dôsledku ich nariadenia bez ďalšieho nezaniká. Pri určovaní vyživovacej povinnosti rodičov platia všeobecné zákonné kritériá (hmotnoprávne ako aj procesné) a závery uvedené v súvislosti s ustanoveniami o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom.

23. Súd posudzuje potencialitu príjmom, schopnosti, možnosti povinných, odôvodnené potreby dieťaťa. Vzhľadom na to, že žiadny z rodičov v tomto prípade nevykonáva osobnú starostlivosť o dieťa, takúto starostlivosť súd neberie ani do úvahy. Každému z rodičov sa určuje vyživovacia povinnosť osobitne. Pri určovaní rozsahu výživného treba zisťovať a vziať do úvahy, do akej miery sú zabezpečené (ústavom) potreby dieťaťa.

24. Odôvodnenými potrebami aj v tomto prípade sú nielen ubytovanie, strava a ošatenie, ale tiež všetky ďalšie potreby umožňujúce všestranný rozvoj duševných a fyzických schopností dieťaťa, ktoré nie sú kryté v rámci bežnej starostlivosti poskytovanej výchovným zariadením. V rozsahu, v akom nie sú potreby dieťaťa kryté inak, by mali teda byť pokryté určeným výživným. Aj v tomto prípade sa bude prihliadať na to, či sú schopnosti rodičov obmedzené alebo rozsiahle.

25. Aplikačná prax dospela k záveru, že nariadenie ochrannnej výchovy voči dieťaťu v dôsledku konania, ktoré má znaky trestnej činnosti vo všeobecnosti, neznamená, že by rodičovi nemalo byť uložené plnenie vyživovacej povinnosti.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie postupoval v súlade so zákonom, keď na zabezpečenie bežnej výchovy maloletého zaviazal rodičov maloletého povinnosťou prispievať na jeho výživu.

27. Vo vzťahu k výške sumy, ktorou sú rodičia maloletého povinní prispievať na výživu maloletého D., odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne vychádzal z možností a schopností rodičov maloletého, zohľadniac aj ich ďalšie vyživovacie povinnosti voči ostatným maloletým deťom. Sumu 50,- eur pre matku a 80,- eur pre otca, ktorou sú rodičia maloletého povinní prispievať na výživu ich maloletého syna, považuje aj odvolací súd za adekvátnu a zodpovedajúcu majetkovým pomerom rodičov maloletého D., ktoré boli v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia osvedčené. Odvolací súd zároveň osobitne zdôrazňuje, že napokon výška sumy, ktorou majú rodičia maloletého, každý osobitne, prispievať na výživu ich maloletého syna, v rámci odvolacieho konania ani nebola namietaná.

28. Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím napadnutým vo výroku II. a III. a ako vecne správne ho postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd nezhliadol dôvody pre priznanie náhrady trov konania účastníkom napriek ich návrhu.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).